

RADIONICA: Šta da radiš kada vidiš nasilje u školi?

1. Uvod (5 minuta)

- **Diskusija:** "Šta je nasilje?" Učenici odgovaraju na pitanja šta smatraju nasiljem, kakve oblike nasilja poznaju (verbalno, fizičko, sajber nasilje) i možda navode neki primer koji im je poznat

2. Šta znači biti posmatrač? (10 minuta)

- **Objašnjenje:** Posmatrač je osoba koja vidi da se događa nasilje, ali nije direktno uključena. Često se dešava da posmatrači gledaju nasilje, smeju se ili ignorišu problem.
- **Diskusija o smehu:** Kako smeh može doprineti nasilju? Učenici razmatraju zašto bi nasilnik mogao nastaviti s ponašanjem ako vidi da se drugi smeju.

3. Ključni saveti za posmatrače (15 minuta)

- **1. Ne smejte se niti podržavajte nasilnika**
 - **Objašnjenje:** Smeh ili pridruživanje grupi nasilnika samo povećava verovatnoću da će nasilje trajati.
 - **Aktivnost:** Razgovarajte o primerima iz stvarnog života ili scenarijima i diskutujte kako bi reakcija posmatrača mogla da promeni situaciju.
- **2. Prijavite nasilje odrasloj osobi**
 - **Objašnjenje:** Važno je da učenici shvate da prijavljivanje nije tužakanje, već korak ka zaštiti nekoga ko je u opasnosti. Razgovarajte o tome kome bi mogli prijaviti (nastavnicima, roditeljima, školskom psihologu).
 - **Aktivnost:** Podelite učenike u parove i neka osmisle kratke scenarije u kojima bi prijavili nasilje, a zatim neka predstave pred razredom.
- **3. Podržite žrtvu**

- **Objašnjenje:** Pokažite žrtvi da nije sama. Ohrabrite ih i razgovarajte s njima. To može biti veoma utešno. Neka zamisle kako se žrtva oseća i kako bi se sami osećali da su na mestu žrtve.
- **Aktivnost:** Diskutujte o tome kako bi učenici mogli pokazati podršku i empatiju prema žrtvi (primeri: da sednu pored žrtve za vreme odmora, da je pozovu da se pridruži igri).
- **4. Skrenite pažnju sa nasilja**
 - **Objašnjenje:** Pokušajte preusmeriti pažnju na nešto drugo ili započeti razgovor o nečemu što može razbiti tenziju.
 - **Aktivnost:** Učenici osmišljavaju situacije u kojima bi mogli "preusmeriti" nasilnika i diskutujte o tome koliko je takav pristup siguran.
- **5. Završna aktivnost - „Kreiramo naše pravilo ponašanja“ (10 minuta)**

Neka razred napravi pravilo ili kodeks ponašanja za slučajeve nasilja u školi, koji će svi potpisati kao znak saglasnosti i posvećenosti sprečavanju nasilja.

Detaljna razrada aktivnosti "Kreiramo naše pravilo ponašanja"

1. **Podela učenika u manje grupe (3-4 učenika po grupi):**
 - Svaka grupa diskutuje o primerima pozitivnog ponašanja koje bi posmatrači mogli pokazati tokom situacija nasilja.
 - Zadatak je da svaka grupa osmisli jedno ili dva pravila koja bi se mogla uključiti u "Kodeks ponašanja protiv nasilja" za njihov razred.
2. **Prezentovanje pravila:**
 - Svaka grupa predstavlja svoja pravila pred razredom. Na primer:
 - "Kada vidimo da se neko ponaša loše prema drugima, nećemo se smeјati ili pridruživati, već ćemo ih ohrabriti da prestanu."
 - "Ako vidimo da neko nekoga maltretira, odmah ćemo obavestiti učitelja ili odraslu osobu kojoj verujemo."

- "Podržavaćemo učenika koji je bio meta nasilja i potrudimo se da se oseća prihvaćeno."

3. Zajednički izbor pravila:

- Nakon prezentacije, učenici glasaju za pravila koja smatraju najvažnijima ili ih kombinuju kako bi sastavili konačni "Kodeks ponašanja protiv nasilja."
- Konačna verzija može sadržavati 3-5 pravila koja svi učenici prihvataju i obećaju da će ih poštovati.

4. Potpisivanje pravila:

- Neka svaki učenik potpiše "Kodeks ponašanja" kao znak saglasnosti. Pravila se zatim mogu okačiti na zid učionice ili staviti u dnevnik razreda.

Na ovaj način, učenici se aktivno uključuju u stvaranje pravila i bolje razumeju svoju odgovornost u sprečavanju nasilja.